

МІСЦЕ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ І МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗА ПОГЛЯДАМИ СУХОМЛИНСЬКОГО

В. О. Сухомлинський високо оцінив гру, зазначивши, що “духовне життя дитини повноцінне лише тоді, коли вона живе в світі гри, казки, музики, фантазії, творчості. Без цього вона - засушена квітка”

Ігрова діяльність має багатогранний вплив на психічний розвиток дитини, допомагає задовольнити дитячу допитливість та залучити до активного пізнання довколишнього світу. Дошкільний період є початковим етапом освоєння суспільного досвіду. Дитина розвивається під впливом вражень від навколишнього світу, у неї досить рано з'являється інтерес до життя й діяльності дорослих. Недаремно дитячу гру вважають дзеркалом суспільства.

Процес гри полягає у реалізації поставленої мети. Діти дошкільного віку складають план, разом обирають засоби його здійснення. Із розвитком дітей мета стає складнішою, а план чіткішим: таким чином гра переходить у суспільну роботу. При цьому дитина дошкільного віку готується до майбутньої дорослої діяльності, уявно оволодіває професією, переборює свою природну обмеженість, недосконалість. Гра дошкільників віддзеркалює їхні переживання та ставлення до життя, стає способом пізнання реальності та моделювання взаємин із оточенням.

У зв'язку з цим на заняттях я використовую різноманітні види ігор. Так, розмовні ігри навчають дітей слухати й сприймати мовлення співбесідника, реагувати на нього висловлюванням, відповідно до ситуації.

Слід відзначити, що такі види ігор, як жеребкування та лічилки задовольняють актуальні дитячі потреби, дають змогу самостійно організовувати певну колективну гру; мирилки дозволяють налагодити міжособистісні взаємини. Означені ігри (“киця мура”, “трицю-грицю, до роботи!”, “зайчику, зайчику, де ти був?”) Реалізуються в діалогічній формі, а головним засобом формування емоційного стану є інтонаційно-мімічний компонент.

На мою думку, цікавими також є казки, що належать до ігор, - це так звані словесні ігри, ініціаторами яких є дорослі (“танцювали миші по бабиній хижі”, “був собі журавель”, “ми з тобою йшли”, “сидить василь на припічку”, “був собі

нетяжка”). Вони являють собою короткі казкові історії, в основу яких покладено повторення одного й того ж тексту, що застосовується як своєрідний прийом розіграшу слухача.

Казки в. О. Сухомлинського (“бо я - людина”, “добре слово”, “хочеться сказати щось ніжне-ніжне”, “як федько відчув у собі людину”, “усмішка”, “ті самі слова”, “образливе слово”, “чого заплакав мишко?” Та ін.) Важливо використовувати з метою розвитку в дітей соціальних норм міжособистісних взаємин і уміння дотримуватися їх під час бесід, спостережень, самостійної художньої та ігрової діяльності.

На думку в. О. Сухомлинського, праця над творами й казками - це не лише розвиток мовлення, а й самовиховання почуттів, це “загальнопедагогічна проблема, від вирішення якої залежить розумовий розвиток дітей, багатство їх духовного життя”.

Отже, необхідною умовою формування соціально активної особистості є вміння дитини дошкільного віку взаємодіяти з людьми, які її оточують. Результативним на мою думку є поєднання різноманітних навчально-виховних прийомів: спостереження за навколишнім середовищем, спілкування з іншими людьми, слухання, переказування та аналіз художніх творів, ігрова діяльність тощо.